నా కథ రాయవూ?

ఆదివారం. ఇంట్లోంచి కదిలేందుకు వీల్లేకుండా పొద్దుటినుంచీ కుండపోతగా వర్షం కురుస్తున్నది. ఏమైనా రాద్దామంటే, బద్ధకంగావుంది. పెరల్ బక్ నవల "ది డెవిల్ నెవర్ స్లీప్స్" చదవటం ప్రారంభించాను.

"అమ్మగోరూ!" అన్నపిలుపు చిన్నగా వినిపించి, పుస్తకంమీంచి తలతిప్పి పక్కకు చూశాను. లక్ష్మి — మా ఇంటి పనిమనిషి; నా కుర్చీపక్కనే నేలమీద తలవంచుకుని సిగ్గుపడుతూ కూర్చునివున్నది. పుస్తకంమూసి టేబిల్ మీద పెడుతూ "ఏవిటి లక్ష్మి? ఏం కావాలి?" అని అడిగాను.

లక్ష్మి జవాబివ్వకుండా మరింతగా తలవంచుకుని ముసి ముసి నవ్వులు నవ్వుతున్నది. దాని బుగ్గలు సొట్టలు పడుతున్నాయి. మనిషి నలుపైనా లక్ష్మిలో ఒకవింత సోయంగా వుంది.

లక్ష్మి గత ఆరేడు నెల్లనుంచీ మా ఇంట్లో పని చేస్తున్నది. వయసు దాదాపు ఇరవై ఏళ్ళుండవచ్చు. మనిషి బాగా నలుపు—కారు నలుపంటామే అదీ. కొందరి నలుపు ఛాయలో ఓ విధమైన మెరుపు...నిగ నిగ...వుంటుంది.

అలాంటివాళ్ళను చూస్తుంటే, నలుపైనా ఎంత అందంగా వున్నారో అనిపిస్తుంది. లక్ష్మి అలాంటి కోవకు చెందుతుంది. దాని గుండ్రటి చక్రాల్లాంటి పెద్దకళ్ళూ, వాటిల్లో ప్రస్ఫుటమయ్యే అమాయకత్వం చూసేవారిని ఇట్టే ఆకర్షిస్తవి. చిన్నప్పటినుంచీ కాయకష్టంచేసి జీవించే మనిషేమో - శరీరం పుష్టిగా వంపులుతిరిగి తిరనాళ్ళలో అమ్మకానికి వచ్చే రంగులు పులిమిన మట్టిబొమ్మలా కనిపిస్తుంది. నిజంగా లక్ష్మి కొంచెం చదువూ, సంస్కారం వుండి,మంచి దుస్తులు వేసుకుంటే, అప్పుడు దానిఅందంలో ఏదో విలక్షణంవుండి ఎలాంటివారి దృష్టినైనా ఆకట్టుకు తీరుతుందని ఊహించుకునే దాన్ని.

లక్ష్మి ఎందుకనో నాతో మాట్లాడేందుకు బెరుకు పడుతూండేది. నేనూ దాన్ని అంతగా పలకరించేదాన్ని కాదు. అమ్మతో మాత్రం తన గొడవలన్నీ చెప్పుకుంటూండేది. అమ్మ ఒకసారి చెప్పింది; దానికి ముసలితల్లి తప్ప మరెవరూ లేరట. తాళి కట్టినవాడు బొంబాయిలో మరెవర్తెతోనో వుంటున్నాడట. ఈ సంగతి విన్నప్పుడు, అయ్యో పాపం అనిపించింది.

ఈ రోజున లక్ష్మి నా కుర్చీ పక్కన కూర్చుని నేల చూపులు చూస్తూ ముసిముసి నవ్వులు నవ్వటం నాకు కాస్త ఆశ్చర్యం కలిగించింది. బహుశా ఏదైనా పాతచీర అడిగేందుకు తటపటాయిస్తున్నదేమో అనుకుని "చెప్పవే లక్ష్మి ఏం కావాలి? ఏదైనా పాతచీర ..." లక్ష్మి తల అడ్డంగా తిప్పింది. జవాబుమాత్రం యివ్వలేదు.

"మరి సంగతేమిటి?" అన్నాను దానికేం కావాలో అర్థంగాక.

"అమ్మగోరూ! మీరు కతలు రాస్తారంటగా?" అన్నది లక్ష్మి తలఎత్తి నా ముఖంలోకి చూస్తూ. ఆ మాటలనేటప్పుడు దాని తెల్లటికళ్ళు మెరిసినై.

"ఎవరు చెప్పారు?" అన్నాను నవ్వుకుంటూ.

"ఆ సుశీలమ్మగోరి అమ్మాయి చెప్పింది. ఆ అమ్మాయిగోరు ఎప్పుడూ ఎమో కాగితాలురాసి చింపేత్తూంటారు. నే నాటన్నిటిని ఊడవలేక చస్తుండా. ఉండబట్టలేక నిన్న నడిగా, "ఏమ్మగోరూ, కాగితాలన్నీ రాసి చింపేత్తారేంటని..."

"మంచిపనే చేశావ్. ఆ అమ్మాయి ఏమన్న దేవిటి?" అని అడిగాను. లక్ష్మి అమాయికంగా చెప్పుకుపోతున్న మాటల తీరుకు ఆనందిస్తూ.

"కతలు రాయాలని చూస్తున్నానే, లక్ష్మి" అన్నదా అమ్మాయిగోరు. నా కాశ్చర్యం ఏసింది. కతలు సెవుతారుగాని, రాస్తారా?" అనడిగా. "ఎందుకు రాయరూ? చదువొచ్చిన వోళ్ళురాసిన కతలు సదువుతారు. రానోళ్లు చెప్పించుకుంటారు" అన్నదా అమ్మాయిగోరు. నాకు నవ్వాగలా. రాసినా...కతలు గొప్పోళ్ళు రాస్తారుగాని, నీయంటి అమ్మాయిగోర్లు రాస్తారా అని నవ్వేసినా. అప్పుడే ఆ అమ్మాయిగోరు, మీ సంగతి చెప్పింది. మీరు కతలేకాక, పుస్తకాలుకూడా రాస్తారట. "లచ్చి, లచ్చి, నువ్వాఇంట్లో

పని చేస్తున్నావుగందా, నన్నోసారామె దగ్గిరికి తీసుకుపో," అనడిగింది. "ఆ కవులమ్మగోరు చెప్పింది నిజమేనా, అమ్మగోరూ?" అన్నది లక్ష్మి, నా ముఖంలోకి భయం, గౌరవం పుట్టిపడేలా చూస్తూ. ఆ క్షణంలో లక్ష్మి దృష్టిలో నేను ఎంతో గొప్పదాన్నయి వుండాలి. నాకు నవ్వాగింది కాదు.

"అమ్మగోరూ! మరి...మరేవోఁ..."అంటూ లక్ష్మి పమిటకొంగును ఎడమ చేతి చూపుడు వేలుకు చుట్టుకుంటూ, సిగ్గుపడిపోయి తలవంచుకుని ఆగిపోయింది.

"ఊఁ ఆగావేం. చెప్పు. ఏం కావాలి?" అన్నాను.

"నవ్వమాకండి, ఏవఁనుకోమాకండి. నామీద ఓ కత రాసి పుస్తకంలో ఏయించండి, నా బొమ్మకూడా" అంటూ లక్ష్మి సిగ్గువల్లో, లజ్జచేతో పమిటకొంగును ముఖానికి కప్పుకున్నది.

నాకు కలిగిన ఆశ్చర్యం అంతా ఇంతా కాదు. ఇదేం కోర్కె? మతిలేని కోర్కె!

"నీమీద ఏం కథ రాయమంటావ్?" అని అడిగాను.

"నా మీదే కత..." అన్నది లక్ష్మి తల వంచుకునే.

"అది సరే, కథ రాయటానికి ఏమైనా విషయం వుండాలిగదా!"

"నా గురించే రాయండి" అన్నది లక్ష్మి, తనను గురించి చెప్పవలసినదంతా నాకు చెప్పేసినట్టు.

"నీ గురించి రాయాలంటే, నీ జీవితంలో కథకు పనికి వచ్చే విశేషమేదన్నా వుండాలి" అన్నాను.

నా మాటవిని లక్ష్మి ముఖం చిన్నబోయింది. వెలా తెలా పోతూ నాకేసి చూసింది. నాకు చాలా జాలివేసింది. దానికి సంగతి అర్ధమయేటట్టు వివరంగా చెప్పాలనుకున్నాను.

"చూడు, లక్ష్మీ! ఎవర్ని గురించయినా కథరాయా లంటే, వాళ్ళల్లో కథకు పనికివచ్చే విశేషం ఏమైనావుండాలి. నీలో అలాంటి దేముందని కథరాయను? పోనీ, యీ మాట చెప్పు, నువ్వు ఎవర్నయినా, నిజంగా ప్రేమించావా?" అన్నాను హాస్యానికి మాట్లాడుతున్నట్టు.

"అంటే?"

"అంటే, మరేంలేదు, నా తలకాయ ప్రేమ అంటే ఏమిటో కూడా నీకు తెలీదు, ఇక నీ గురించి కథ రాయటం ఎలా? రాసినా ఎవరు చదివి మెచ్చుకుంటారు?" అన్నాను కాస్త విసుగ్గా. లక్ష్మి చిన్నబోయింది.

"అదికాదు లక్ష్మి, ఈ ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పు, నీకు అందరికన్న ఎవరంటే ఎక్కువ యిష్టమో చెప్పు చూతాం" అన్నాను.

"మా మావంటే" అన్నది లక్ష్మి తడుముకోకుండా.

"ఎవరా మావ?"

"నా పెనివిటి" అంటూ సిగ్గుతో గిరుక్కున తల తిప్పేసుకున్నది. ఆ పెనిమిటి అన్న తలపు కలగ్గానే దాని చెంపలు అంత నల్లగా ఉన్నా ఎర్రవారి కనిపించింది.

"అంటే, మీ మావ పెళ్ళికాక ముందే నీకు తెలుసా?" అన్నాను.

"తెలుసు. చిన్నప్పటినుంచీ మా ఇంట్లో వుండేవాడు. మా అయ్యే పెంచాడు."

"ఓహో అదా. పెళ్ళికిముందే నీకు మీ మావఁ అంటే యిష్టమన్నమాట" అనడిగాను. ఫర్వాలేదు. ఏదో కథా వస్తువు వున్నదన్న నమ్మకంతో.

"అడు మా ఇంట్లోనే పెరిగాడు. ఇంతప్పట్నుంచీ వాడంటే నాకు ఇష్టవేఁ. కాని, ఆడునన్ను బలే కొట్టేవాడు. అయ్య నాకిచ్చిన డబ్బులన్నీ చాటుగా ఆడికిచ్చేదాన్ని. ఆడు ఆ డబ్బు లెత్తుకుపోయి, తేలుకొండిజడ మాణిక్యాం కిచ్చేవాడు. ఆడికి మాణిక్యాం అంటే...ఎర్రగా వుంటుం దనేమో బాగా యిష్టం" అంటూ లక్ష్మి పెద్దగా నిట్టూ ర్చింది.

"నీ డబ్బులన్నీ తీసుకుపోయి మాణిక్యంకు యిస్తున్నా డని మీ అయ్యకు చెప్పేదానివికాదా ?" అనడిగాను.

"అమ్మో ఆ మాట చెపితే మా అయ్య ఆణ్ణి బతక నిచ్చేవాడా ? అందుకే చెప్పేదాన్నికాదు. ఒకసారేం జరిగిం దనుకున్నా రమ్మగారూ ! మా అయ్య పట్నంనుంచి ఎంతో డబ్బుపోసి మంచి గాజులు, పచ్చరిబ్బను తెచ్చిపెట్టాడు. మా మావఁ ఆట్ని తీసికెళ్ళి మాణిక్యాంకు ఇచ్చొచ్చాడు."

"అంత యిష్టమైన వస్తువుల్ని మీ మావఁ కెందు కిచ్చావ్ ?"

"మావడిగితే ఇచ్చాను. ఇవ్వకపోతే నన్ను పెళ్ళాడ నన్నాడు. ఆ తరవాత మా అయ్యతో ఆటిని ఎక్కడో

పారేసుకున్నానని చెప్పి బాగా తన్ను లిన్నాను" అన్నది లక్ష్మి. చిన్ననాటి జ్ఞాపకాల్లోకి జారిపోతున్నట్టుగా కను రెప్పలు మూస్తూ.

"ఇంతకీ ఆ మాణిక్యం ఆ తరవాత ఏమైంది? ఇంకా బతికేవున్నదా ?" అనడిగాను.

"బతికుండడం ఏంటమ్మగోరో! సుబ్బరంగా బొంబా యేలో, మా మావతో కులుకుతున్నది. ఆ మధ్య అక్కణ్ణించి వచ్చిన రంగయ్య ఆ సంగతు లన్నీ చెప్పాడు" అన్నది లక్ష్మి.

నాకు పరిస్థితంతా అర్థమైంది. లక్ష్మిని మొగుడు ఎందు కిక్కడ వదిలేసిపోయాడో తెలిసింది. అయినా, దానికి వాడి మీదవున్న ప్రేమ చూస్తుంటే, మనస్సులో ఎక్కడో కలచి నట్లయింది.

"మీ మావకు నీమీద యిష్టం ఏమీ వున్నట్టులేదు. అలాంటప్పుడు ఆ మాణిక్యాన్ని కాక, నిన్నెందుకు పెళ్ళా డాడు ?" అన్నాను.

"అదంతా మా అయ్య ఆణ్ణి మెడలొంచి చేయించిన పని. నన్ను పెళ్ళాడకపోతే దమ్మిడీ యివ్వనన్నాడు. మా అయ్య గుర్రబ్బండీ తోలేవాడు. మా మావక్కూడా అదే పని. పెళ్ళిరోజున, మా అమ్మ మెళ్ళో జిగినీగొలుసు కూడా, నా కిస్తానన్నాడు మయ్య. అందుకే ఆడునన్ను పెళ్ళాడాడు" అంటూ లక్ష్మి కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకున్నది. పాపం దానికి చని పోయిన తండ్రి గుర్తుకొచ్చుంటాడు.

"ఆ తరువాత ఏం జరిగింది?" అనడిగాను.

"మా పెళ్ళి జరిగిన్రోజున మాణిక్యాం బలే ఏడ్చిండట. మా మావ ఏదో చెప్పి ఓదార్చాడంట. పెళ్ళయాక నెల తిరక్కుండానే, పోలీసులైను కాడ, మయ్యతోలే గుర్రబ్బండిని లారీ డీకొట్టి మయ్య చచ్చిపోయాడు. ఆ తసువాత వారం తిరక్కుండానే, మా మావ బండీ గుర్రం అమ్మేశాడు. అమ్మ వద్దని శోకాలు పెట్టింది. ఆ డబ్బుతో బొంబాయెళ్ళి, ఉద్యోగంలో కుదిరి, నన్నూ అమ్మనూ అక్కడికి తీసుకెళతానని మావ చెప్పాడు. బొంబాయి ఎళ్ళిపోతే, మాణిక్యాంను వదిలేస్తాడని, నాకు చాలా సంతోషమైంది. నేనొప్పుకున్నాను. ఆ రాత్రి అమ్మకూ, నాకూ కల్లు పట్టుకొచ్చాడు మావ. కోడిని కోసుకుతిన్నాం. తెల్లారి నిద్రలేచేప్పటికి మావ యింట్లో లేడు. నా మెళ్ళో జిగినీ గొలుసూ, చేతి గోటులూ లేవు. నా పెళ్ళికొన్న రొండు కొత్త చీరలు కూడా పోయినై. మాణిక్యాం కూడా గుడిసెలో లేదని తెలిసింది. అమ్మా, నేనూ ఆ రోజల్లా శోకాలు పెట్టాం" లక్ష్మి గొంతు బొంగురుపోయింది. చీరకొంగుతో కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకున్నది.

నా గుండెలు తరుక్కుపోయాయి. ఎప్పుడూ నవ్వుతూ కనిపించే ఈ అమాయిక ప్రాణిలో యింత పెద్ద అగ్నిపర్వతం వుందని నేనేనాడూ వూహించలేదు.

"ఆ తరవాత మీ మావ ఇటు రానేలేదన్నమాట" అన్నాను.

"ఊహుఁ, మొన్న బొంబాయినుంచొచ్చిన రంగయ్య చెప్పాడు. ఈ పండక్కి వస్తానని నాతో చెప్పమన్నాట్ట!"

ఆ మాటలు చెపుతూంటే అంత దుఃఖంలో వున్న లక్ష్మిముఖంలో ఏదో కాంతి మెరిసినట్టయింది. దాని హృదయంలో ఎలాంటి భావాలు మెదుల్తున్నయ్యో!

"అమ్మగోరూ, పండ గింకెన్నాళ్ళుంది?" అనడిగింది లక్ష్మి ఉత్సాహం వెల్లివిరిసే గొంతుతో.

"ఇంకా యిరవై రోజులుంది" అని చెప్పాను, పక్కన గోడనున్న క్యాలెండర్ కేసి చూస్తూ.

"అమ్మగోరూ, నా కత రాస్తారుగందా?" అన్నది లక్ష్మి ఆశగా నా ముఖంలోకి చూస్తూ. తిరిగి అసలు విషయాని కొచ్చేప్పటికి, నా మనస్సు చివుక్కుమన్నది. కథా! ఎలా రాసేట్టు?

"కథ రాయాలంటే నువ్వు చెప్పిన కాస్తా చాలదు. పైగా, నీ కథలో ఏముంది నలుగురూ తెలుసుకోవటానికి? ఓ కారులేదు. మేడల్లేవు; షికార్లూ, వెన్నెల్లో పడవప్రయాణాల మాటా, లేనేలేదు గదా?" అన్నాను తేల్చేస్తున్నట్టు నవ్వుతూ.

"పన్నెండైయింది. వస్తానమ్మగోరూ!" అంటూ చిన్నబుచ్చుకున్న ముఖంతో వెళ్ళిపోయింది లక్ష్మి.

నేను కొంచెంసేపు లక్ష్మినిగురించి ఆలోచించి, తరవాతి పుస్తకం తీసుకుని చదవసాగాను. చదువుతున్నదేమీ

అర్థంకావటం లేదు. లక్ష్మిమాటలింకా నా చెవుల్లో ప్రతి
ధ్వనిస్తున్నాయి.

* * *

తెల్లవారితే పండగనగా, ఆరోజు సాయంత్రం తలంటు
కుని, జుట్టు ఆర్పుకుంటూ కూర్చున్నాను. లక్ష్మి చడీచప్పుడు
లేకుండా వచ్చి, నా కుర్చీపక్కన తలవంచుకూర్చున్నది...
సరిగ్గా ఇరవై రోజుల క్రితం ఎలా కూర్చున్నదో, అలాగే.
ఊహుఁ, కథ రాశానో లేదో కనుక్కోవటానికి వచ్చిందికాబో
లనుకున్నాను.

"ఏం లక్ష్మి పనయిందా ? తీరిగ్గావచ్చి కూర్చున్నావ్?
నీ కథ రాశానోలేదో అడిగేందుకేనా? యిన్నాళ్ళుగా ఆలో
చిస్తున్నాను. నువ్వే చెప్పు రాసేందుకేముంది ?" అన్నాను.

"ఆ సంగతి కాదమ్మగోరూ ! రాత్రి బండికి మా
మాఁవ వస్తున్నాడు. ఆ మాణిక్కంకూడా దిగుతుంది"
అన్నది లక్ష్మి ఉత్సాహంగా.

"ఆ మాణిక్కంకూడా ఎందుకు తగలాటం ! దాని
మీద నీకు కోపం ఏమీలేదా?" అనడిగాను.

"కోపఁవెందుకమ్మగోరూ ! మాలో చాలామందికి
సవితులుంటారు. ఈసారి నేనూ, మావతో బొంబాయెళ
తాను" అన్నది లక్ష్మి.

అది చెప్పేమాటలు వింటూ ఊకొడుతూ ఊరు
కున్నాను. ఏమనేందుకూ నాకు మనస్కరించలేదు. దాని
అమాయకత్వం, అజ్ఞానంచూసి జాలివేసింది.

"అమ్మగోరూ మరేఁ..." అంటూ లక్ష్మి ఏదో చెప్పబోయి సందేహిస్తూ ఆగిపోయింది.

"ఊఁ చెప్పు! ఏం కావాలి?" అన్నాను.

"చిరిగిపోయిన పాత సిల్కుచీరుంటే యివ్వండమ్మగోరూ" అన్నది లక్ష్మి మాటలు సగంసగం మింగుతూ.

నాకు నవ్వొచ్చింది. భర్త వస్తున్నాడు గనుక పాతదైనా సిల్కుచీరే కావాలి! లేచి వెళ్ళి మరీ పాతబడందిగా చూసి ఒక కాశ్మీర్ సిల్కుచీర తెచ్చి యిచ్చాను. చీర అందుకుంటూనే, కణికే చేతుల్తో ఒకటి రెండుసార్లు నమస్కారం చేసి గడపదాకా వెళ్ళి మళ్ళీ తిరిగివచ్చింది జాకెట్ ఏమైనా కావాలని అడుగుతుందేమో అనుకున్నాను.

"అమ్మగోరూ, యీపోగులు కొనుక్కున్నాను" అంటూ కొత్తవి ఎర్రరాళ్ళపోగులు చూపించింది. అమ్మా కూతుళ్ళు నాలుగిళ్ళలో పనిచేస్తారు. మొగుడు వస్తున్నాడు గనక.యింతకాలంగా కూడపెట్టిన డబ్బు నలభై రూపాయలు పెట్టి, నిన్ననే ఈ పోగులు కొన్నదట. నల్లముఖం, తెల్లటి కళ్ళు, ఎర్రటిపోగులూ భలే బావున్నావులే అనుకున్నాను. ఆమాటంటే ఎంతో సిగ్గు పడిపోయింది. రెండు చేతులకూ నిండుగా పూలగాజులు వేసుకొన్నది. అంత నీచంగా, క్రౌర్యంగా ప్రవర్తించిన దాని మావఁ ఎలావుంటాడో ఓ సారిచూస్తే బావుండు ననిపించింది.

*   *   *

"అమ్మాయ్, త్వరగాలేవ్వే...పాపం, మన లక్ష్మి ముండ చచ్చిపోయిందట!" అంటూ అమ్మ ఇంకా బాగా

తెల్లవారకుండానే నిద్రలేపింది. పండగపూట నిద్రలేస్తూనే దారుణమైన వార్త విన్నాను. వాకిట్లోకి వచ్చేసరికి, ఇంటి ముందుగా రోడ్డుమీద జనంపోతూ గొడవగా మాట్లాడు కుంటున్నారు. వాళ్ళు మాట్లాడుకునేది లక్ష్మి చావుగురించే నని తెలుసుకున్నాను.

లక్ష్మి వాళ్ళుండే గుడిశెలు, మా ఇంటికి కొంచెం దూరంలో రోడ్డువతల పల్లపు ప్రదేశంలోవున్నవి. అమ్మ ఏదో అంటున్నా వినిపించుకోకుండా అటుకేసి నడిచాను. నిన్న సాయంత్రం అంత ఉత్సాహంగా, ఆనందంగావున్న లక్ష్మి తెల్లవారేసరికి చచ్చిపోవట మేమిటి అనిపించింది నాకు. బహుశా దాని మామ వచ్చివుండడేమో అన్న అనుమానం కలిగింది. మామ వస్తాడు...వస్తాడు అను కుంటూ లక్ష్మిలోని ప్రతి జీవకణం అతడికోసం ఎదురుచూస్తూ ఉప్పొంగిపోయింది. అతడు వచ్చివుండడు. అప్పుడు కలిగిన నిరాశలో, ఏమైనా అఘాయిత్యానికి పాల్పడిందేమో ?

"నువ్వు దాన్ని చూట్టానికే బయలుదేరావా ? ఆ గుడిశెముందంతా పెద్ద గొడవగావుంది. ఇంతకు ముందెళ్ళి చూసొచ్చాను. అది ఉరిపోసుకు చచ్చిందని చెపుతున్నారు. నేన్నమ్మను. దాన్ని...వాడే చంపుంటాడు" అన్నది అమ్మ నా పక్కనే తలవంచుకు నడుస్తూ.

"వాడంటే — ఓహో, దాని మొగుడా ! వాడొచ్చాడా ?"

"మొగుడూ ముద్దులూ. వాడు రాకున్నా బావుండేది. రాత్రి రావటం, దాన్ని చచ్చేటట్టు కొట్టటం, ఆ మాణిక్యాం అనే దానితో కలిసి సినీమాకి వెళ్ళటం—అన్నీ జరిగాయిట. వాడు అక్కణ్నుంచి తిరిగొచ్చేసరికి ముసల్ది లక్ష్మితల్లి నిద్ర పోతున్నదట. అదేమో ఉరేసుకుని దూలానికి వేళ్ళాడుతున్న దట. ఆ దుర్మార్గపు వెధవకేం, దాని తల్లి కడుపు కాలింది గాని" అని అమ్మ కళ్ళనీళ్ళు తుడుచుకుంటూ వెనక్కి తిరిగి వెళ్ళిపోయింది.

లక్ష్మి గుడిశెముందు చాలామంది పోగై వున్నారు. పోలీసులు వాళ్ళని అటూయిటూ నెట్టేస్తున్నారు. వాళ్ళు కేసు దర్యాప్తు చేస్తున్నారన్నమాట. నేను జనాన్ని తప్పిం చుకుంటూ గుడిశెముందుకు వెళ్ళాను. వసారాలో లక్ష్మి మృత దేహం పడివున్నది. నన్ను చూస్తూనే లక్ష్మి ముసలితల్లి గొల్లుమన్నది. ఎవరో లక్ష్మి ముఖంమీద కప్పివున్న గుడ్డను పక్కకు లాగారు. నా గుండెలు గతుక్కుమన్నై. లక్ష్మి నాకేసి చూస్తున్నట్టు, నా కథ రాయవూ అని అడుగుతున్నట్టూ నాకు అనుభూతి కలిగింది. 'రాస్తాను లక్ష్మీ తప్పక రాస్తాను నీ కథ!' అన్నాను. ఆ మాట మనస్సులో అనుకున్నానో, పైకే అనేశానో చెప్పలేను. కళ్ళు వికృతంగా ముందుకు పొడుచుకు వచ్చాయి. తెరిచివున్న నోట్లో ఎవరో తులసి ఆకులు పెట్టారు. గొంతుమీద తాడు బాగా ఒరుసుకు పోయిన గుర్తుగా తెల్లని చార!

ఇక ఆ ముఖంకేసి చూడలేక గిరుక్కున వెనుదిరిగి జనాన్ని తప్పుకుంటూ గుడిశెపక్కకు వెళ్ళేసరికి చూరుకింద ఎవరో నేను లక్ష్మికి ఇచ్చినచీర కట్టుకొని కూర్చుని ఉండటం కనిపించి ఉలిక్కిపడ్డాను.

మనిషి వయసులో లక్ష్మికంటే రెండు మూడేళ్ళు పెద్దదిగా కనిపించింది. కొంచెం ఎరుపు. ముఖంలో గడసరి తనం, క్రౌర్యం గూడుకట్టుకున్న లక్షణాలు కన్పిస్తున్నై. జర్దా అతిగా నవలటంవల్ల కావచ్చు - పెదవులు నలుపూ ఎరుపూ కలిపిన ఓ కొత్త రంగులో పగిలి వికృతంగా వున్నై. ఇదే, మాణిక్యం అయివుంటుందనుకున్నాను. చెవులకేసి చూస్తే, క్రితంరోజు లక్ష్మి నాకు చూపించిన ఎర్రరాళ్ళ పోగులు మెరుస్తూ కన్పించినై.

ఇది మాణిక్యం. లక్ష్మి సవతి! ఇక దాని మావ... భర్త? రోడ్డుకేసి వస్తూండగా, గుడిశెకు అంతదూరంలో వాడూ కనిపించాడు. పోలీసు లడుగుతున్న ఏవో ప్రశ్నలకు, తనను కాదన్నట్లు తల ఎగరేస్తూ జవాబు లిస్తున్నాడు. కోర మీసాలూ వాడూ, కండలు తిరిగిన శరీరం, ఎర్రజీరలతో కణకణలాడే కళ్ళూ-చూడటానికి చాలా మోటుగా ఎంతో భయంకరంగా వున్నాడు. వీణ్ణా. పాపం, లక్ష్మి అంతగా ప్రేమించింది? ప్రేమకు కళ్ళేకాదు; బుర్రకూడా వుండదని పించింది.

అవమానించబడిన ప్రేమ, ద్వేషంగా మారుతుంది. ద్వేషం ప్రతీకారాన్ని కోరుతుంది. ప్రతీకారం నెరవగలిగిన ద్వేషం తిరిగీ ప్రేమగా మారుతుంది. ఈ ప్రేమలో పశ్చాత్తాపం వుంటుంది. అది ఎంత గొప్ప త్యాగాన్నయినా చేయిస్తుంది. కాని, ప్రతీకారం తీర్చుకోలేని ద్వేషం తనపై తానే ప్రతీకారం చేసుకుంటుంది. లక్ష్మి చేసినపని అదేకావచ్చు! ఏమైనా, లక్ష్మి కథ రాయ దలుచుకున్నాను.